

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Fahn Péter ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, dr. Ligeti György ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. szeptember 18. napján meghozott, 26.P.26.144/2005/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 24.000 forint fellebbezési költséget.

A le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket a felperes személyes költségmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 700.000 forintot és ennek 2004. április 14-től számított jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. A felperest arra kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 360.000 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 858.000 forint illetéket, az alperest 42.000 forint le nem rótt kereseti illeték megfizetésére kötelezte a Magyar Államnak, külön felhívásra.

Az ezt meghaladó kereseti kérelmet elutasította.

Hivatkozott a Ptk. 78. § (1), (2) bekezdésére, a Ptk. 80. § (1) (2) bekezdésére és tényként azt megállapította, hogy a felperessel szemben terrorcselekmény előkészülete miatt büntetőeljárás volt folyamatban, mert a nyomozóhatóság olyan információkhoz jutott, hogy a felperes két szír férfivel robbanóanyag beszerzése és merénylet elkövetése végett tárgyal, mégpedig úgy, hogy a robbantásnak a célpontja egy zsidó múzeum lett volna.

A nyomozás során felderítésre került az, hogy a felpereshez egy olyan alapítványtól folytak be pénzüsszegek, melyet a nemzetközi terrorizmus támogatójaként tartottak számon.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperessel szembeni büntetőeljárásra tekintettel az alperes a nyomozás aktuális állásához képest az eljárásról jogszerűen, tényszerűen számolt be, mégpedig a PK 14. számú állásfoglalása szerint.

Így csak a sajtóközlemény valóságtartalma volt vizsgálható, de külön az nem, hogy az újságíró az adott információt milyen forrásból szerezte.

A ...-én megjelent cikkben közöltek a valóságnak megfeleltek, a felperes nevének közlése és a rövid életrajza is tényszerű volt.

A vezető hírt a lap kiemelten tette közzé, a terrortámadásra illetve annak lehetőségére a nyomozás adataiból következtetett, az írás címének kérdőrésze, a felperes képmásának közlése pedig arra utalt, hogy az erőszakos cselekmény célpontja az izraeli államelnök, azonban ezt a közlést az alperes a való tények ismertetése mellett hamis színben tüntette fel, mert a nyomozati iratok azt nem tartalmazták, hogy a merényletnek határozott személyben meghatározható célpontja lett volna.

A ...-i cikk címeiben foglaltak a nyomozás során feltártaknak megfeleltek, amelyből megállapítható volt, hogy a vizsgálat tárgyát képezte az, hogy a pénzüsszegek az Al-kaidától közvetett úton érkeztek-e a felpereshez. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy a nyomozás alapján megismerhető adatok arra utaltak, hogy a felperes az erőszak eszközével kívánt élni, így a közlés nem minősíthető jogsértőnek, a „terrorfenyegetés” felirat pedig nem vonatkoztatható a felperesre. Azt is megállapította, hogy a büntetőeljárás során meghallgatott tanú a felperesre terhelő vallomást tett a robbanóanyag beszerzése vonatkozásában, így a felperest e körben nem illeti jogvédelem, és a terhelő vallomás tartalmáról való korabeli tudósítás szintén nem volt jogsértő.

A ...-i cikkben a terrorcselekmény végrehajtása és a terrorfenyegetés kitételekkel kapcsolatban a nyomozás tényeire utalt az elsőfokú bíróság, miszerint a büntetőeljárásban született határozatokból megállapítható volt, hogy a cselekmény minősítését időközben közveszéllyel fenyegetésről a hatóság terrorcselekmény előkészületére módosította. Abban a vonatkozásban pedig, hogy a lap a feleségét is megkereste nyilatkozattétel céljából a Ptk. 85. § (1) bekezdése alapján a felperesnek nem megalapozott az igénye.

A cikk utalt arra - nem kijelentő módon -, hogy a merénylet az izraeli elnök ellen irányult, ami a szövegkörnyezet alapján alkalmas volt az olvasóban olyan kép kialakítására, hogy a támadás célpontja az elnök volt és ennek háttérében a felperes állt, s mivel a nyomozás erre vonatkozóan utalást nem tartalmazott, ezért ezzel az alperes a tényeket hamis színben tüntette fel.

Az elsőfokú bíróság a ...-i cikknek a pénz átutalással és a terrorveszéllyel kapcsolatos közlése vonatkozásában visszautalt a korábban kifejtettekre és rögzítette, hogy a nyomozást megszüntető határozatból közvetlenül olyan információhoz nem lehetett jutni, hogy az FBI is részese lett volna a nyomozásnak, de az tudott volt, hogy a magyar hatóságok a külföldi társszervezetekkel együttműködtek. Önmagában tehát ez a pontatlanság a felperes személyiségének hátrányos megítéléséhez nem vezetett. A nyomozás megszüntetése, az ügyészégi határozat tekintetében az alperes valótlán tény nem állított, ezért jogsértés nem volt megállapítható.

A kábitószerral összefüggésben írtak vonatkozásában a felperes nem jogosult az igényérvényesítésre az elsőfokú bíróság megítélése szerint, mert az a közlésének formája és a tartalma miatt sem a felperes személyére vonatkozott, hanem általános tartalmú összefüggést állított.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes képmásának a közlése nem volt indokolt a nyomozásnak e szakaszában, nem volt ismert személy, közszereplőnek nem tekinthető, így mivel képmásának közlésére engedélyt nem adott, ehhez hozzájárulással az alperes a nyomozóhatóságtól sem rendelkezett, ezért a jogsértést az alperes megvalósította.

A felperes személyének az izraeli államelnök elleni merénylettel való összefüggésbe hozása pedig a való tények hamis színben való feltüntetésével történt, ezért az alperes a felperes jóhírnév és a képmás védelméhez fűződő személyiségi jogait megsértette, amelyre tekintettel a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja valamint a Ptk. 355. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság kártérítést ítélt meg.

A kártérítés mértéke ahhoz is igazodott, hogy az alperes csak a büntetőeljárás egy szakaszáról tudósított, másrészt a rendőrhatalóság intézkedésének időpontja okkal vethette fel a merénylet lehetőségét, ami az alperesnek nem volt felróható. Azt is rögzítette, hogy a felperes képmását az olvasóközönség nem az alperesi lapból ismerhette meg, mert már különböző sajtóorgánumokban, televíziós műsorokban is látható volt, függetlenül a nyomozás megindulásától.

Mindezek alapján és a köztudomásra valamint a felperes személyes meghallgatása során előadottakra tekintettel határozta meg az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét.

A kamatfizetésre kötelezés a Ptk. 360. § (1) bekezdésén és a Ptk. 301. § (1) bekezdésén alapszik, míg a perköltség viseléséről az elsőfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést és kérte annak hatályon kívül helyezését. Hivatkozott a Ptk. 78. § (2) bekezdésére, valamint a Ptk. 80. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra.

Elsődlegesen sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság méltánytalanul alacsony összegben állapította meg a nem vagyoni kártérítés összegét, azt nem bontotta elemeire és nem rendelte hozzá az egyes jogsértéseket, a jóhírnévsértést illetve a képmás védelméhez fűződő személyiségi jog megsértését.

Álláspontja szerint a felperest ért jogsérelem nagyjából annak köszönhető, hogy az alperes a hozzájárulása nélkül közölte a képmását, s mivel nem közszereplő, nem közismert személy, ezért e közlés révén széles körben ismertté vált, ezáltal olyan súlyos sérelem érte, amelynek káros következményeit a mai napig viseli és társadalmi kapcsolataiban is helyrehozhatatlan, negatív változást okozott. Kiemelte, hogy a korábban a különböző médiumokban megjelent fényképfelvételek nem enyhítik az alperesi jogsértést és a felperest ért jogsérelem súlyosságának megítélését. A felperest, mint magánembert a nyilvánosságra került nyomozás sokkal érzékenyebben érintette, mint mást, mert arab származásúként összefüggésbe hozták egy állítólagos terrorcselekmény előkészületével. Ezt azonban az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte.

Kifejtette, hogy a kártérítés összegének meghatározásánál az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel a jogsértés súlyára és annak tartósságára, illetve arra, hogy a kárpótlásnak az a rendeltetése, hogy segítse a károsultat életviszonyainak, életvitelének a megváltozott körülményekhez igazodó kialakításában és biztosítsa a hátrányokból eredő nehézségek leküzdését, illetve enyhítse a tartós vagy súlyos hátrányok megszüntetését.

Mindezek alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, mégpedig oly módon, hogy a nem vagyoni kártérítés összegét 1.500.000 forintban kérte megállapítani, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezését kérte.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül.

E körben megállapította, hogy a felperes fellebbezése nem megalapozott, mert az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetése is megfelel az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek, ezért az ítéletet a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, a Pp. 254. § (3) bekezdésére utalással helybenhagyta.

A felperes fellebbezésében személyhez fűződő jogai megsértése miatt kérte a szubjektív jogkövetkezményként alkalmazott nem vagyoni kártérítés összegének felemelését.

E körben a Fővárosi Ítéltábla általánosságban a következőket emeli ki:

Az alkotmányos rendelkezésekkel összhangban a Polgári Törvénykönyv védelemben részesíti a személyhez fűződő jogokat, amit mindenki köteles tiszteletben tartani.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése védelmet kíván nyújtani a személyiség megsértésének mindenféle megnyilvánulásával szemben, ezen belül pedig a legjelentősebb személyhez fűződő jogokat külön is nevesíti.

Így jogvédelem illeti meg az érintett jóhírnevét, amelynek megsértése akkor valósul meg, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő valótlán tényt állít, híresztel vagy a való tényeket hamis színben tüntet fel.

Az alperes által - fellebbezés hiányában - nem volt vitatott, hogy a ... című napilap ...-i számában megjelent cikkben arra utalt, miszerint a felperes, aki ellen erőszakos cselekmény miatt büntetőeljárás folyt az izraeli államelnök ellen támadásra készült, terrorcselekményének célpontja az izraeli államelnök volt. E közlésnek a valóságtartalmát az alperes bizonyítani nem tudta és a büntetőeljárás során feltártak, a nyomozati iratok sem tartalmaztak olyan adatot, ami a merénylet személyben meghatározható célpontjára vonatkozott volna, ezért a büntetőeljárásról való nem valóságghű tájékoztatás miatt az alperes jóhírnevsértést követett el.

A Ptk. 80. § (1)-(2) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogok megsértését eredményezi az is, ha valaki más képmását az érintett hozzájárulása nélkül felhasználja.

A Ptk. 80. §-a alapján az érintett engedélye szükséges a képmás elkészítéséhez, annak nyilvánosságra hozatalához, ezen kívül az érintettnek kizárólagos joga annak eldöntése is, hogy a személyéről készített fotó milyen körben, milyen módon jelenjen meg.

Az alperes a felperes képmásának nyilvánosságra hozatalához engedéllyel nem rendelkezett.

A Fővárosi Ítélőtábla megítélése szerint a felperes képmásának nyilvánosságra hozatala még a Ptk. 80. § (2) bekezdésének rendelkezését figyelembe véve sem volt jogszerű, mert a büntetőeljárás alá vont személy esetében is csak akkor lehet indokolt a képmás nyilvánosságra hozatala, ha azt a hatóság engedélyezi nyomós közérdekből, vagy méltányolható magánérdekből. Ebből következik, hogy ezen együttes feltételek bármelyikének hiánya a jogszerű közzétételt kizárja. Ilyen hozzájárulással az alperes nem rendelkezett, a büntetőeljárásról való tudósítás, illetve más sajtóorgánumban való közzétételre történő hivatkozás pedig a személyiségi jogsértés vonatkozásában nem értékelhető, így a felperes fényképfelvételének közzétételére csak hozzájárulása alapján kerülhetett volna jogszerűen sor.

Ezen indokok alapján a Fővárosi Ítélőtábla egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával abban, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév és képmás védelméhez fűződő személyiségi jogait.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 355. § (1) és a (4) bekezdése alapján kártérítés címén a károsultat ért nem vagyoni hátrányt is meg kell téríteni, így a személyhez fűződő jogok megsértése esetén a sérelmet szenvedett személy az általános szabályok szerint igényelhet nem vagyoni kártérítést. Ennek megfelelően a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint bizonyítania kell, hogy a jogsértés miatt, azzal releváns okozati összefüggésben nem vagyoni hátrány érte.

A nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A nem vagyoni kár lényegében az adott személyiség értékminőségében bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, mértékének a kedvezőtlen irányú változáshoz illetve ahhoz kell igazodnia, hogy az adott személy társadalmi megítélésére mennyiben hatott ki a jogsértés.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a nem vagyoni kártérítés esetén is szükséges a jogellenes, felróható magatartás ezen kívül olyan hátrány bekövetkezésének bizonyítása, amely csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható, és a kettő között okozati összefüggésnek is fenn kell állnia.

A Fővárosi Ítéltábla a bizonyítási eljárás során felmerült tényeket, a felperes személyes előadását a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján mérlegelve úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított 700.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés arányban áll az alperesi jogsértés súlyával.

A másodfokú bíróság szerint megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság azt, hogy a felperes ellen folyamatban volt és közérdeklődésre számot tartó büntetőeljárásról tudósított az alperes, és azt, hogy erről más sajtorgánumok is beszámoltak. A felperes képmása több helyen is nyilvánosságra került, ezért nem kizárólag az alperesi cikk illetve a fényképfelvétel közzététele befolyásolta hátrányosan a megítélését. Magának a büntető eljárásnak a ténye is kedvezőtlen változást eredményezhetett megítélésében, így nem csak az alperesi közzététel, nyilvánosságra hozatal okozhatott kellemetlenségeket mindennapi életében.

Egyebekben a másodfokú bíróság csak visszautal az elsőfokú bíróság nem vagyoni kártérítés körében kifejtett álláspontjára, a megállapított kártérítési összeg megváltoztatására okot nem látott és a felek fellebbezésükben sem hivatkoztak olyan körülményre, ami ezt indokolná.

A Fővárosi Ítéltábla a perköltség viseléséről, az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a szerint határozott.

, 2007. október 4.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő